

Ministerie van Financiën
T.a.v. de heer ir. J.R.V.A. Dijsselbloem
Postbus 20201
2500 EE DEN HAAG

Postbus 7984
1008 AD Amsterdam
Antonio Vivaldistraat 2-8
1083 HP Amsterdam
T 020 301 03 01
nba@nba.nl
www.nba.nl

Datum	Onderwerp	Referentie	Bijlage(n)	Doorkiesnummer
16 augustus 2016	Consultatie Implementatiewet vierde anti-witwasrichtlijn	AB		020-3010414

Geachte heer Dijsselbloem,

1. Algemeen

Graag maken wij gebruik van de mogelijkheid te reageren op de internetconsultatie van de voorgestelde Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (WWFT). Net als eerdere consultaties wordt deze WWFT-internetconsultatie gehouden tijdens de zomervakantie. Het is voor de NBA moeilijk om in een vakantieperiode in korte tijd alle relevante partijen te betrekken bij de consultatie. Dat kan de kwaliteit van onze reactie beïnvloeden. Wij verzoeken u in het vervolg in voorkomend geval een langere consultatieperiode te hanteren, van bijvoorbeeld tien weken.

Rule based karakter van voorgestelde wet

De voorliggende voorstellen zijn in onze optiek meer rule based dan in het verleden. Voorbeelden hiervan zijn (niet uitputtend):

- De bepalingen over de uiteindelijk belanghebbende (ultimate beneficial owner, hierna UBO);
- De bepalingen over de politiek prominente persoon (politically exposed person, hierna PEP);
- Het ontbreken van vereenvoudigd cliëntenonderzoek.

De NBA betreurt een meer rule based karakter van de WWFT. Dit kan in onze optiek het draagvlak bij accountants voor de WWFT negatief beïnvloeden. In dit verband merken wij het volgende op.

Nederlandse accountants hebben in 2014 en 2015 circa 1.000 ongebruikelijke transacties per jaar gemeld. Daarvan wordt gewoonlijk 20% tot 40% als verdacht verklaard door FIU-Nederland. Naar de mening van de NBA blijkt hieruit dat (het oogmerk van) de WWFT leeft onder haar leden.

Met de vierde EU-richtlijn heeft de EU invulling willen geven aan de FATF-recommendations van de Financial Action Task Force (FATF). De verwoording in de EU-richtlijn van de FATF-recommendations is soms voor meerdere uitleg vatbaar. Wij verzoeken u om bij de implementatie van de EU-richtlijn de FATF-recommendations nadrukkelijk in acht te nemen om te komen tot internationale uniformiteit en uitvoerbaarheid van de wet.

Zo zijn de bepalingen in de voorliggende voorstellen voor de Nederlandse wet over de UBO zo stringent dat ze onuitvoerbaar dreigen te worden.

In tegenstelling tot wat wordt gesteld in de memorie van toelichting dat de wet net als de vorige versie een risico gebaseerde benadering kent, verdwijnt het risk based karakter van de wet naar onze mening in het wetsvoorstel teveel naar de achtergrond.

Koninklijke Nederlandse
Beroepsorganisatie
van Accountants

Zo zijn wij van mening dat de voorstellen voor een PEP hun doel voorbijschieten: bij Nederlandse PEP's mag in het algemeen een laag risico op witwassen worden verondersteld. In het huidige wetvoorstel blijkt dat dan toch uitgebreide identificatie- en verificatieverplichtingen noodzakelijk zijn.

De rule based benadering in de voorgestelde wet vergt naar verwachting al veel inspanning van (grote) accountantspraktijken. Wij vragen ons af of de voorgestelde bepalingen te implementeren zijn voor praktijken waarbij bijvoorbeeld één accountant met een (tweetal) ondersteunende medewerker(s) werkzaam zijn.

In de implementatiewet staat aangekondigd diverse punten te delegeren naar ministeriële regelingen en algemene maatregelen van bestuur (bijvoorbeeld definities van UBO en PEP). Wij hebben daardoor geen volledig beeld van de voorstellen. Zo ontbreken in de voorgestelde WWFT bijvoorbeeld voorwaarden om de UBO of (familieleden van) een PEP te bepalen. Deze werkwijze kan een bedreiging vormen voor de eerder genoemde uniformiteit en uitvoerbaarheid.

2. Overige opmerkingen

Uiteindelijk belanghebbende

De voorgestelde bepalingen wijken op de volgende punten af van de vierde EU-richtlijn en de daaraan ten grondslag liggende FATF-recommendations.

- Het is in tegenstelling tot de Europese regels niet mogelijk dat een UBO ontbreekt.
- Risico-gebaseerde verificatie van de identiteit van de UBO is niet meer mogelijk in de Nederlandse voorstellen;
- Er moeten meer gegevens van de UBO worden geregistreerd in de Nederlandse voorstellen.

Mogelijkheid dat een UBO ontbreekt

In de memorie van toelichting staat dat iemand van het hoger leidinggevende personeel als UBO is te noteren wanneer een entiteit geen andere UBO heeft.

Dit is in tegenstelling met de EU-Richtlijn, artikel 3, lid 6, onder a i) en de FATF Interpretative note to Recommendation 10, onderdeel C, na de opsommingen onder b. In de aangehaalde plaats van de FATF-recommendations staat:

“Where the customer or the owner of the controlling interest is a company listed on a stock exchange and subject to disclosure requirements (either by stock exchange rules or through law or enforceable means) which impose requirements to ensure adequate transparency of beneficial ownership, or is a majority-owned subsidiary of such a company, it is not necessary to identify and verify the identity of any shareholder or beneficial owner of such companies.”

Wij verzoeken u in de implementatiewet op te nemen dat een entiteit zonder UBO mogelijk is in bovenstaande gevallen zoals bedoeld in de FATF-recommendations en de EU-richtlijn.

Risico-gebaseerde verificatie van de identiteit van de UBO

In de FATF Interpretative note to Recommendation 10, onderdeel C, onder b, staat:

“(b) Identify the beneficial owners of the customer and take reasonable measures to verify the identity of such persons, through the following information:”

In de voetnoot bij 'reasonable measures' staat:

“In determining the reasonableness of the identity verification measures, regard should be had to the money laundering and terrorist financing risks posed by the customer and the business relationship.”

Graag verzoeken wij u deze risico-gebaseerde werkwijze die al in de huidige WWFT is geïmplementeerd in de implementatiewet in acht te blijven nemen.

Te registreren gegevens van de UBO

De voorgestelde wetgeving gaat voorbij aan het feit dat de UBO vaak 'op afstand' opereert (in het buitenland) en de bekendheid/gegevens soms buiten het bereik zijn van de cliënt in Nederland. De NBA verzoekt de huidige werkwijze te handhaven en alleen de huidige te registreren gegevens over de uiteindelijk belanghebbende vast te leggen in overeenstemming met artikel 33 onder d van de huidige WWFT:

“d. indien van toepassing, de identiteit van de uiteindelijk belanghebbende en de wijze waarop deze identiteit is geverifieerd.”.

Dit om ruimte te laten voor de mogelijkheid dat een UBO ontbreekt dan wel om ruimte te laten voor alleen na een risicoafweging over te gaan tot verificatie van de identiteit.

De formulering over de te registreren gegevens naar aanleiding van het uit te voeren cliëntenonderzoek komt in het algemeen in de vierde EU-richtlijn (conceptueel) overeen met die in de derde EU-richtlijn.

Anders dan in de memorie van toelichting, bijlage II 'Transponeringstabel', staat, bevat artikel 40 van de vierde EU-richtlijn geen voorschrift om de gegevens van de uiteindelijk belanghebbende vast te leggen, laat staan de aard en omvang van het door deze persoon gehouden uiteindelijk belang.

Gezien het wezen van de uiteindelijk belanghebbende kan deze ontbreken of kan zeggenschap blijken uit andere omstandigheden dan het 'gehouden uiteindelijk belang'.

Tot slot van onze opmerkingen bij UBO-bepalingen nog het volgende.

'Gronden voor verdenking'

In de memorie van toelichting staat dat iemand van het hoger leidinggevende personeel als UBO wordt aangewezen wanneer een entiteit geen andere UBO heeft of als onduidelijk is of er een UBO is. Daarin staat ook de voorwaarde dat 'geen gronden voor verdenking bestaan'. Dit is onduidelijk. In de FATF Interpretative note to Recommendation 10, onderdeel C, onder b (i)(i.ii), staat:

“(i) For legal persons:

(i.i) [...]

(i.ii) to the extent that there is doubt under (i.i) as to whether the person(s) with the controlling ownership interest are the beneficial owner(s) or where no natural person exerts control through ownership interests, the identity of the natural persons (if any) exercising control of the legal person or arrangement through other means.”

Wij verzoeken u het bovenstaande in acht te nemen in de uiteindelijke implementatiewet.

Vereenvoudigd cliëntenonderzoek

In de voorgestelde bepalingen ontbreken de situaties waarin vereenvoudigd cliëntenonderzoek mogelijk is. Dit zorgt mogelijk voor onduidelijkheden en minder effectiviteit en efficiency in de toepassing van de wet.

In de EU-richtlijn, bijlage II en de FATF interpretative note to recommendation 10, paragraaf 16, staat dat vereenvoudigd cliëntenonderzoek mogelijk is bij lower risks. Zonder contra-indicaties gaat de NBA ervan uit dat de huidige werkwijze wordt gehandhaafd voor de situaties genoemd in paragraaf 17, waaronder:

“(a) Customer risk factors:

- *Financial institutions and DNFBPs – where they are subject to requirements to combat money laundering and terrorist financing consistent with the FATF Recommendations, have effectively implemented those requirements, and are effectively supervised or monitored in accordance with the Recommendations to ensure compliance with those requirements.*
- *Public companies listed on a stock exchange and subject to disclosure requirements (either by stock exchange rules or through law or enforceable means), which impose requirements to ensure adequate transparency of beneficial ownership.*
- *Public administrations or enterprises.*

(b) *Product, service, transaction or delivery channel risk factors:*

- *Life insurance policies where the premium is low (e.g. an annual premium of less than USD/EUR 1,000 or a single premium of less than USD/EUR 2,500).*
- *Insurance policies for pension schemes if there is no early surrender option and the policy cannot be used as collateral.*
- *A pension, superannuation or similar scheme that provides retirement benefits to employees, where contributions are made by way of deduction from wages, and the scheme rules do not permit the assignment of a member's interest under the scheme.*
- *Financial products or services that provide appropriately defined and limited services to certain types of customers, so as to increase access for financial inclusion purposes."*

Nadere inlichtingen 'onverwijld' verstrekken

In artikel 17 lid 2 van de voorgestelde wet staat dat een WWFT-instelling 'onverwijld' nadere inlichtingen verstrekt aan FIU-Nederland.

Bij deze bevoegdheid van de FIU-Nederland om, in de woorden van de EU-richtlijn, 'tijdig' nadere inlichtingen te verkrijgen, verzoekt de NBA in de implementatiewet de mate van (noodzakelijkheid van) urgentie in acht te nemen, dit met het oog op de aard van de dienstverlening van accountants:

De aard van de dienstverlening van accountants aan cliënten – jaarrekeningen samenstellen of controleren – houdt overwegend in dat de accountant na afloop van een verslagjaar betrokken is bij administratieve gegevens van een cliënt. Wanneer de accountant een transactie ongebruikelijk acht, gaat het vaak om een transactie uit het verstreken verslagjaar. Het moment waarop de accountant die waarneemt, ligt soms een jaar of langer na het moment waarop de transactie heeft plaatsgehad.

Personen die melden namens een WWFT-instelling

In art 2d eerste lid van de voorgestelde WWFT staat dat één persoon binnen de compliance functie tot taak heeft ongebruikelijke transacties te melden. Dit is in lijn met de situatie in de praktijk dat medewerkers eerst intern melden bij de compliance functie en waarop onder meer de NBA heeft geattendeerd.

In artikel 20b staat dat iedere werknemer aan FIU-Nederland kan melden. Dit is onduidelijk. Wij verzoeken u te verhelderen dat artikel 20b van de voorgestelde WWFT alleen ziet op de situatie dat een medewerker aan FIU-Nederland alleen meldt wanneer zijn werkgever de WWFT niet goed naleeft, vergelijk artikel 61, onder 2(b) van de EU-Richtlijn: de werkgever heeft in zo'n geval de plicht de medewerker bescherming te bieden.

Tegenstrijdige termijnen om gegevens te bewaren of te vernietigen

In artikel 34 lid 3 van de voorgestelde wet staat de bepaling persoonsgegevens te vernietigen na de termijn in artikel 33, "*tenzij bij of krachtens wettelijk voorschrift anders is bepaald*". In dit verband merken wij op dat de voorgestelde bepaling strijdig kan zijn met bijvoorbeeld de archiefwet. Wij verzoeken u een en ander uit te leggen in de memorie van toelichting bij de definitieve implementatiewet.

Rol compliance-functie bij cliëntrelatie met PEP voortzetten

In artikel 38 lid 3 van de voorgestelde WWFT staat dat de WWFT-compliance officer bepaalt of een cliëntrelatie wordt voortgezet. Dit wijkt af van artikel 20 van de EU-Richtlijn en de FATF-recommendations (interpretative note to recommendation 10): daarin beslist de Compliance Officer WWFT of een cliëntrelatie **met een PEP** wordt voortgezet. Wij verzoeken u dit aan te passen. Als deze bepaling gaat gelden voor alle relaties, wordt de wet in onze optiek onwerkbaar.

Nieuwe technologieën

In artikel 2a tweede lid van de voorgestelde WWFT komt het gebruik van nieuwe technologieën voor, in artikel 2b tweede lid komt de term 'leveringskanaal' voor. Deze termen staan in FATF-recommendations (recommendation 15 respectievelijk interpretative

note to recommendation 1, onder 8) en in de EU-richtlijn (bijlage 3 onder 2(e) respectievelijk bijlage 3 onder 2).

Wij verzoeken u in de memorie van toelichting te verduidelijken:

- wat de wetgever onder die termen verstaat en binnen welke context;
- aan welke voorbeelden WWFT-instellingen in het algemeen en accountants in het bijzonder kunnen denken; en
- wat van hen wordt verwacht in het kader van de implementatiewet.

Wij zijn graag tot nadere toelichting bereid. Voor eventuele vragen naar aanleiding van het bovenstaande kunt u contact opnemen met André Broers, tel. 020 3010414.

Hoogachtend,
Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants

Drs. B.J.G. Wammes
Directeur

